

۲۰۱۹/۰۱/۱۶

ملالی موسی نظام

اندر اوصاف میرمن های اول در افغانستان

از میرمن زینت کرزی تا خانم رولا غنی «بی بی گل»

قسمت پنجم و اخیر

میرمن زینت قریشی کرزی

میرمن زینت قریشی خانم حامد کرزی اولین زن در مقام بالای دولت افغانستان بعد از سقوط رژیم طالبان می باشد. او متولد سال ۱۹۷۰ در ولایت قندهار است که داکتر امراض نسایی و ولادی از پوهنتون کابل می باشد. نامبرده مدت شش سال در ایام جنگ های افغانستان در شفاخانه ای در پاکستان منحیث داکتر در شق خودکار نموده است

میرمن زینت کرزی که در زمامداری طولانی همسرش، از فعالیت اجتماعی به کنار بود

میرمن زینت قریشی در سال ۱۹۹۹ با حامد کرزی ازدواج کرده است که حاصل این وصلت با رئیس جمهور پیشین افغانستان دو دختر و یک پسر به نام های ملالی، مروه و میرویس است. با اینکه در شروع قرن جدید عیسوی و شکست طالبان نو آوری هایی در آزادی طبقه اناث افغانستان، رونق معارف و کار و تحصیل زنان و دختران به میان آمد، ولی متأسفانه سهم خانم اول مقام دولت درین راستا بکلی کمرنگ و حتی منفی بوده است. البته بعد از سپری شدن مدتی زمزمه ها و ایراداتی در زمینه گوشه گیری افراطی خانم حامد کرزی اوج گرفت و زیر سؤال رفت. آوازه سر چوک چنین بود که گویا حامد کرزی خانم تعلیم یافته خود را در ارگ ریاست

جمهوری نظر بند نموده است که از منتقدین قندهاری چیزی نشنود و همچنان گروه طالبان که در گوشه و کنار باز هم میخواستند جا بجا گردند، ایرادی بر آزادی «؟!» خانم رئیس جمهور نداشته باشند.

میشود که در همین سلسله مقالاتی که پیشکش گردید، از سهم و قدرتمندی میرمن های افغان حتی زنان نامور قندهار چون «نازو انا» مادر کاروان شاه افغان «میرویس نیکه»، میرمن مدبر و با شهامت «زرغونه انا» مادر اعلیحضرت «احمد شاه بابا»، «میرمن زینب هوتکی» خواهر ادیب و با تدبیر «شاه حسین هوتکی» شاهنشاه افغانستان و فارس و زنان دیگری درین راستا، یاد آوری نمود که قرن ها قبل نمونه هایی از تدبیر و شهامت خانم های اول افغان را به تاریخ ثبت نمودند.

ولی مگر این میرمن اول افغانستان با مراعات حجاب برگزیده اسلامی با گارد و سواری موتر نمیتوانست از یتیم خانه ای دیدن نماید ویا مکتبی را افتتاح و حمایت کند؟ این تبعه افغان که در ارگ ریاست جمهوری مقیم بود، نمیتوانست روزی به کمپ های بیجا شدگان ولایات گرمسیر در «چهار راهی قنبر» تشریف ببرد و از زنانی که در زیر خیمه های فرسوده و بر روی خاک طفل خود را به دنیا می آورند دیداری نماید؟

در شرایطی که حامد کرزی رئیس دولت بود، بسیار مکاتب، مراکز صحتی و یتیم خانه ها و دیگر مؤسسات خیریه یکی به دنبال دیگری به وجود آمدند، آیا قدم رنجه نمودن در آن تأسیسات واقعاً خطر ناک و مرگ آور بود؟ آیا تشریفات مسافرت های رسمی و دیدار های داخلی برای رئیس جمهور اکثراً ایجاب این را نمی نمود که این فعالیت های ضروری در جوار میرمن اول دولت صورت گیرد؟ باید گفت که این معما هرگز روشن نشد که اگر حامد کرزی خود به حقوقی که در قانون اساسی جدید برای زن های افغان حدودی را تعیین نموده بود، باور داشت که با در نظر داشت محیط و شرائط، این قشر اجتماع بتواند از آن حقوق استفاده نماید، پس به چه دلیل در قسمت مراعات کمترین آزادی برای خانم اول این همه تعصب داشت؟؟

باور داریم که حق باید همیشه بدست آید و اگر داده نمیشود، مبارزه صورت گیرد؛ اینکه چرا میرمن زینت کرزی منحصراً تبعه افغان که از تعلیمات بالایی برخوردار بود، هرگز نتوانست «نه خواست» از کوچکترین حقوق حقه خویش استفاده نماید تا برای دیگر خانم های افغان رفتار وی نمونه ای باشد قابل تقلید. همچنان حامد کرزی درین روش دقیقاً ملامت است، چونکه در عصر طولانی زمام داری مذکور، تعداد زیادی خانم ها و دختران افغان در مجالسی که وی حضور می یافت موجود میبودند و حتی ثلثی از اعضای پارلمان را زنان تشکیل میداد و وزرای زن در وزارت خانه ها مشغول به اجرای وظایف محوله خویش بودند. اینک به قسمتی از اظهار نظری راجع به خانم زینت کرزی در مطبوعات میپردازیم:

"زینت قریشی که به عنوان میرمن اول از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۴ بود، فعالیت سیاسی چشم گیری نداشته است. او در عین حال در انظار عمومی به ندرت به چشم می خورد. با آن که دوره حامد کرزی آغاز عصر دموکراسی سازی افغانستان پس از سه دهه جنگ پنداشته می شود، اما خانم زینت قریشی در این دوره کمترین فعالیت ها برای افکار عمومی را در کنار رییس جمهور پیشین افغانستان انجام می داد. او حتی به عنوان یک میرمن تاثیر گزار بعد از سقوط رژیم طالبان برای ارتقا جایگاه زنان در عرصه های گوناگون اجتماعی، حقوق زنان و صحت خانواده هیچ گونه فعالیت خاصی انجام نداده است. تنها دو عکسی از دیدار او با همسران رییس جمهور ایران و امریکا را می توان یافت".

رولا «بی بی گل» غنی

شخصیتی دانشمند و فعال حقوق زن افغان

رولا غنی دومین بانوی اول افغانستان، پس از سقوط طالبان است که بر خلاف زینت کرزی، حضور فعال در اجتماع خود دارد. نامبرده همسر محمد اشرف غنی رییس جمهوری افغانستان بوده و متولد لبنان است، خانم غنی تحصیلات عالی خود را در پوهنتون ساینس پو فرانسه و ماستری خود را در رشته مطالعات سیاسی پوهنځی امریکایی بیروت و ماستری دوم را در رشته ژورنالیزم از پوهنتون بلند آوازه کلمبیا در نیویورک بدست آورده است. آشنایی او با محمد اشرف غنی به سال ها قبل می رسد، که این دو در پوهنځی امریکایی بیروت تحصیل می نمودند.

میرمن رولا غنی «بی بی گل»، خانمی مدیر، متواضع و دارای تجارب اداری و تعلیمات عالی است

او بیشتر از چهل سال است که با اشرف غنی ازدواج کرده است و در اولین سال های ازدواج خود به افغانستان سفر کرده و از بیشتر نقاط آن دیدن نموده است. رولا غنی به زبان های انگلیسی، فرانسوی، عربی، دری و پشتو می تواند صحبت کند. وی نخستین بار در روز جهانی زن در اوج مبارزات انتخابات ریاست جمهوری در انظار عمومی ظاهر شد و به زبان فارسی دری صحبت کرد. حاصل ازدواج او با محمد اشرف غنی یک دختر به نام مریم و یک پسر به نام طارق است. اشرف غنی از او در مراسم تحلیف خود به اسمی که در بین فامیل معمول بود، به نام «بی بی گل» یاد کرد.

رولا غنی از ۲۹ سپتمبر ۲۰۱۴ تاحال میرمن اول دولت افغانستان بوده و امور مهمی را در مورد حقوق زنان و سهم گرفتن در امور خیریه بر دوش دارد و از جمله فعال ترین عضو در زمینه های حمایت از حقوق قانونی طبقه انات به شمار میرود. نامبرده در محافل، مجالس و اکثر اجتماعات با لباس ساده معمول در محیط امروز افغانستان با حجب و تواضع که خاص شخصیت وی می باشد، ظاهر میگردد.

میرمن رولا غنی «بی بی گل» در محفلی در دفتر کارش به اتفاق جمعی از خانم‌های افغان

رولا غنی یک دفتر رسمی از خود دارد و در بخش‌های اجتماعی و انکشاف زنان و اطفال بسیار فعال است در وبسایت وی ادعا گردیده است که خانم غنی در ساحاتی فعال است که آرزومندی وی برای ایجاد یک محیط مثبت و صلح آمیز برای همه مردم، مخصوصاً طبقهٔ اناث افغانستان طوری سودمند واقع گردد تا هر تبعهٔ افغان به قدر توان بتواند سهم فعالی برای انکشاف مملکت خویش گرفته بتواند.

خانم غنی به اتکاء به تعلیمات عالی، تجارب و دانش خویش با دسترسی به السنهٔ مختلفه در کنفرانس‌های مهم بین‌المللی اشتراک نموده و منحیث یک میرمن افغان فعال و محترم شناخته شده است. نامبرده در سال ۲۰۱۵ در زمره یک صد شخصیت تاثیر گزار مجلهٔ معروف تایمز قرار گرفت و سخنرانی‌های متعددی در امریکا داشته است. خانم غنی در یکی از سخنرانی‌های مهم خود در امریکا به نام «شورای تحقیقی» که در محافل دموکرات‌های واشنگتن نهایت استقبال گردید، از حکومت وحدت ملی افغانستان دفاع کرد و تصویر ارائه شده از افغانستان در غرب را به مبارزه کشید و انتقاد نمود.

خانم رولا غنی در کنفرانسی که به ارتباط امور زنان در داخل افغانستان برگزار گردیده است

میرمن رولا غنی در امور سیاسی افغانستان مداخله نمی‌نماید، ولی نظر به فعالیت‌های مفید اجتماعی روز افزون موقف اجتماعی بالایی را کسب نموده است. مطالعات خانم اول در زمینهٔ رول و موقف زنان افغان در عرصهٔ تاریخ وی را به این باور آورده است که این جایگاه قدیم و تاریخی باید با فعالیت همیشگی طبقهٔ اناث افغانستان حفظ گردیده و اثر گزار باشد؛ این عقیده را وی به جریدهٔ العربیه هم در مصاحبه‌ای بیان داشته است.

میرمن رولا غنی زمانیکه شوهرش در آغاز کار منحیث وزیر مالیه در افغانستان مقرر گردید، در حالیکه هنوز وضعیت امنیتی تعریفی نداشت و مأمورین جدید از آوردن خانم‌های شان به کشور امتناع می‌ورزیدند که اکثریت

هنوز هم چنین می نمایند، وی به معیت شوهر از واشنگتن راهی کابل گردید. بعد تر به سلسله کار های خیریه با مؤسسه غیر انتفاعی اطفال بی بضاعت آشیانه در کابل آشنا و فعال شد.

خانم رولا غنی در محفل مؤسسه آشیانه در واشنگتن دی سی

در نتیجه نامبرده به زودی افتخار تشکیل شعبه «مؤسسه اطفال آشیانه» را در شهر واشنگتن به اتفاق چند خانم رضا کار امریکایی و افغان ایجاد نمود که کمک های قابل قدری ازین شعبه به اطفال کوچک گرد و آواره سرک ها صورت می گیرد و تعداد زیادی ازین بینوایان از خیابان ها جمع و به مکتب شامل میگردند و فامیل های شان همچنان تحت پوشش یک معاش منظم قرار میگیرند تا دیگر اطفال شان را برای گدایی ارسال ندارند. جای تأثر است که اگر صرف به این عنوان که میرمن اول افغانستان متولد لبنان بوده است، احساس، سوابق، تلاش برای انکشاف و ترقی محیط و موقف زنان افغان و معرفی پسندیده افغانستان را از جانب وی به جهانیان نا دیده گرفته و او را از خود ندانیم. این خانم فعال نه تنها نام و موقعیت افغان و افغانستان را در داخل و خارج کشور ما به نیکی حمایت و معرفی مینماید، بلکه سال های زیادی که مانند هزاران مهاجر دیگر افغان در امریکا مهاجر بوده است، خویش را بیشتر افغان تا لبنانی معرفی نموده و احساس و روابطی که به مردم افغانستان دارد، از صداقت و باور مندی معنوی وی است.

خانم رولا غنی با میشل اوباما سابق خانم اول امریکا در قصر سفید